

Wstęp

To już piąty raz spotkaliśmy się w gościnnym Zabrze, od pięciu lat miejscu obrad międzynarodowych konferencji naukowych zatytułowanych ogólnie „Kultura Europy Środkowej”. Po pięciu pracowitych latach można mówić o jubileuszu. To taki na razie mały jeszcze, ale zawsze jubileusz. Jubileusze dają okazję do wspomnień. Niech mi będzie wolno wspomnieć tę pierwszą zabrzańską konferencję poświęconą 1000-leciu śmierci patrona Polski i Czech, świętego Wojciecha. Pięć lat, pięć konferencji, ale też pięć dobrze przyjmowanych książek zawierających referaty i komunikaty wygłoszone tu w Zabrze, które służą nauce w Polsce i poza jej granicami. Bo przecież idea dorocznych, międzynarodowych konferencji naukowych wyszła stąd – z Zabrze. Zgłosił ją ówczesny naczelnik Wydziału Kultury i Sportu, dziś wiceprezydent Katowic, mgr Jerzy Chmielewski. Zabrze stało się miejscem, o czym już mówiłem przed rokiem, dorocznych spotkań badaczy, naukowców, humanistów i nie tylko historyków.

Nie byłoby dotychczasowych konferencji, gdyby nie poparcie Władz Miasta, gdyby nie osobiste zaangażowanie i to od samego początku prezydenta mgr. inż. Romana Urbańczyka i organizacyjny wkład Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego z jego obecnym naczelnikiem, mgr. Andrzejem Wilkiem i wszystkimi pracownikami.

Konferencje zabrzańskie stanowią dobry, wręcz wzorowy przykład współpracy środowiska naukowego, w naszym przypadku humanistów, z władzami samorządowymi. Są odpowiedzią na konkretne społeczne zapotrzebowanie. Oby takich przykładów było jak najwięcej.

Konferencje zabrzańskie wrosły w świadomość badaczy, w tym zwłaszcza historyków i utrwaliły obraz Zabrze jako miasta konferencji poświęconych szeroko rozumianej kulturze w okresach minionych. Niejednokrotnie spotykałem się z pytaniem o temat kolejnej konferencji, co zawsze połączone było ze wspomnieniami miło i pożytecznie spędzonego czasu, w atmosferze życzliwości i dyskusji naukowych. Za to wszystko, za pięć naukowych konferencji chciałem serdecznie podziękować wszystkim tym, którzy się do ich organizacji i przebiegu przyczynili.

Od początku gościmy we wspaniałej sali Muzeum Górnictwa Węglowego. Słowa podziękowania należą się tu dyrektor tegoż Muzeum, mgr Krystynie Barszczewskiej.

Dziękuję Jego Ekszelencji arcybiskupowi Damianowi Zimoniowi, Jego Ekszelencji biskupowi Janowi Wieczorkowi, Jego Magnificencji rektorowi Uniwersytetu Śląskiego prof. dr. hab. Tadeuszowi Sławkowi za przyjęcie patronatu honorowego nad piątą jubileuszową konferencją.

Dziękuję uczniom zabrzańskiego VI Liceum Ogólnokształcącego za pomoc świadczoną od pięciu już lat w czasie przygotowań i podczas obrad i ich opiekunowi, dr. Henrykowi Kowalskiemu.

Temat piątej konferencji wydaje się być szczególnie aktualny. U progu nowego tysiąclecia, nowego wieku, rozważaliśmy problemy edukacyjne w historycznym kontekście. Chcemy, aby ta historyczna refleksja służyła przybliżaniu dawnych metod wychowawczych, pokazując zarazem, jak wielkie znaczenie posiada szkoła, nauczyciel, a dla nas wszystkich wykształcenie. Trudne to sprawy dla współczesnych pokoleń. Ale to także wyzwanie. Wyzwanie wychowywania nowych pokoleń. Czy zdołamy temu sprostać?

Nie chcę tu głosić tezy, że historia musi być nauczycielką życia, ale historyczna refleksja nad zagadnieniem wychowania, towarzysząca obradom piątej zabrzańskiej konferencji, winna towarzyszyć także naszym dyskusjom o kształceniu edukacji w wieku XXI.

Antoni Barciak